

# Pràctiques de Grau III (20553)

**Titulació/estudi:** grau en Medicina

**Curs:** tercer

**Trimestre:** tercer

**Nombre de crèdits ECTS:** 4 crèdits

**Hores de dedicació de l'estudiant:** 100 hores (50 hores de presència física + 50 hores de treball individual)

**Llengua o llengües de la docència:**

**Professor:** Els responsables de l'assignatura són Mariano Sentí (UPF), Ramon Miralles (UAB) i Josep-E. Baños (UPF).

## 1. Presentació de l'assignatura

El pla d'estudis del grau en Medicina conjunt de la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Autònoma de Barcelona preveu com a objectius principals una formació integral del coneixement mèdic i una aproximació precoç dels estudiants a la realitat de l'assistència sanitària en els seus diferents vessants. En aquest darrer objectiu, el que es pretén és que els estudiants puguin conèixer molt aviat quin és l'escenari en què es desenvoluparà la seva activitat professional. Per assolir-ho, el pla d'estudis inclou tres assignatures, anomenades Pràctiques de Grau I, II i III, que es cursen en els tres primers cursos del Grau, quan el contacte amb món assistencial és encara molt escàs. Aquestes assignatures no han de ser considerades pràctiques clíniques, ja que els estudiants no disposen dels coneixements necessaris per aprofitar-les en aquest sentit. Aquestes es realitzaran a partir del tercer curs del grau, i es duran a terme en diferents àmbits sanitaris que permetin l'assoliment de les competències desitjades.

Aquestes assignatures pretenen que el contacte dels estudiants amb l'activitat diària els permeti entendre la realitat assistencial, la participació dels diferents professionals sanitaris i la complexitat de la professió mèdica. Al mateix temps, es pretén que els estudiants puguin entendre el concepte de professionalisme i de com els factors psicològics i sociològics intervenen en la vivència de la malaltia. Finalment, però no pas en darrer lloc, les Pràctiques de Grau volen mantenir la motivació dels estudiants pels seus estudis i facilitar-los la comprensió del lloc que les disciplines bàsiques ocupen en la pràctica clínica.

L'organització d'aquestes assignatures comporta l'existència dels responsables acadèmics (de les dues universitats) i dels tutors de les institucions participants en el programa de pràctiques. Les universitats vetllaran per una comunicació fluida entre uns i altres i demanen que els estudiants coneguin clarament les seves responsabilitats en cada aspecte de l'assignatura.

## 2. Competències que s'han d'assolir

1. Conèixer els fonaments de l'ètica mèdica.
2. Aplicar els valors personals i professionals d'excel·lència, altruisme, sentit del deure, responsabilitat, integritat i honestat a l'exercici de la professió.
3. Conèixer els aspectes de la comunicació amb els pacients, amb els seus familiars i amb el seu entorn social.
4. Conèixer els models de relació clínica (entrevista, comunicació verbal, comunicació no verbal) i les interferències.
5. Comprendre la importància del treball en equips multidisciplinaris.

## 3. Continguts

La presència als centres de destinació es realitzarà a les tardes, en períodes de dues setmanes i amb una durada de 5 hores cada tarda (de 15.00 a 20.00 hores), de dilluns a divendres. Els tres grups de centres col·laboradors on es realitzaran les pràctiques son els següents:

- Grup A (atenció primària): inclou centres d'assistència primària de l'IMAS o d'altres institucions. Els estudiants s'integraran en les consultes ambulatories amb els professionals sanitaris (metges i/o infermeres).
- Grup B (atenció hospitalària): inclou centres hospitalaris de l'IMAS (Hospital del Mar, Hospital de l'Esperança) o d'altres institucions. Els estudiants s'integraran en les plantes d'hospitalització i les unitats d'infermeria.
- Grup C (atenció sociosanitària): inclou centres sociosanitaris de l'IMAS (Centre Fòrum del Hospital del Mar) o d'altres institucions. Els estudiants s'integraran en algunes de les activitats assistencials del centre. Opcionalment podran participar en aquest grup altres àrees del sistema sanitari.

Els estudiants es dividiran en sis grups. Cada grup anirà a un centre del grup A, B o C. En el segon i tercer curs els estudiants s'organitzaran de manera que s'incorporin als grups de centres on no havien estat en el curs anterior de manera rotatòria, per tal que tots els alumnes passin pels tres grups durant el seu període de formació de grau.

## 4. Avaluació

Tindrà tres parts (entre parèntesis s'indica la contribució a la qualificació final):

1. Avaluació per part dels tutors (30%): cada alumne serà avaluat pel seu tutor per determinar el grau d'assoliment de les competències preestablertes mitjançant un formulari dissenyat per a aquest fi.
2. Diari de pràctiques (blog) (40%): cada alumne realitzarà un diari escrit sobre les tasques realitzades, sobre el que ha observat o sobre l'avaluació personal de les activitats observades. Aquest diari s'haurà de lliurar obligatòriament al professor assignat en la setmana següent a l'acabament de les pràctiques. El blog és una narració objectiva i

reflexiva de l'activitat diària.

3. Portafoli (30%): cada alumne realitzarà un portafoli on destacarà els aspectes més rellevants que, en la seva opinió, han tingut les pràctiques. El portafoli ha de ser una reflexió global sobre tota l'activitat realitzada.

## 5. Bibliografia i recursos didàctics

### 5.1. Bibliografia bàsica

Els estudiants hauran de consultar totes les fonts que considerin oportunes per entendre les situacions que es trobaran al llarg de les estades. Com a bibliografia general es recomanen les obres següents:

ROZMAN, C. (dir.) Farreras-Rozman. *Medicina Interna*. 16<sup>a</sup> ed. Madrid: Harcourt-Brace España, 2009.

KASPER, D. L. Harrison. *Principios de medicina interna*. 16<sup>a</sup> ed. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 2005.

WYNGAARDEN, J. B.; SMITH, L. H.; BENNETT, C. Cecil. *Textbook of Medicine*. 19<sup>a</sup> ed. Filadèlfia: WB Saunders, 1992.

### 5.2. Bibliografia complementària

ANÒNIM. *Dorland diccionario enciclopédico ilustrado de medicina*. 30<sup>a</sup> ed. Madrid: Elsevier, 2005.

BORRELL F. *Manual de entrevista clínica* 2<sup>a</sup> ed. Barcelona: Doyma, 1993.

CLÈRIES X. *La Comunicación. Una competencia esencial para los profesionales de la salud*. 1<sup>a</sup> ed. Barcelona: Elsevier Masson, 2006.

FOZ, M.; LLAURADÓ, E.; RAMIS, J. *Diccionari enciclopèdic de medicina*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2000.

GLASS, L. *Sé lo que estás pensando: utiliza los cuatro códigos del lenguaje corporal*. 1<sup>a</sup> ed. Barcelona: Paidós, 2003.

GROOPMAN, J. *¿Me está escuchando, doctor? Un viaje por la mente de los médicos*. Barcelona: RBA, 2008.

LAÍN ENTRALGO, P. *La relación médico-enfermo*. 1<sup>a</sup> ed. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

SKRABANEK, P. *La muerte de la Medicina con rostro humano* 1<sup>a</sup> ed. Madrid: Díaz de Santos, 1999.

SKRABANEK, P; McCormick, J. *Sofismas y desatinos en medicina*. Barcelona: Doyma, 1992.

TIZÓN, J. L. *Pérdida, pena, duelo: vivencias, investigación y asistencia*. 1<sup>a</sup> ed. Barcelona: Paidós, 2004.

## 6. Metodologia

Les principals activitats que es pretén que els estudiants realitzin, sempre depenent del centre on realitzin les seves pràctiques, i tenint en compte la poca durada de l'assignatura, són les següents:

- Acompanyar el tutor en la pràctica assistencial/professional regular, per tal de establir una primera aproximació a la realitat de l'assistència sanitària en els seus diferents vessants en el lloc on aquesta es realitza (competències 1-5).
- Conèixer les característiques del sistema sanitari espanyol, especialment la seva universalitat i absència de cost directe per als pacients (principi d'equitat), i saber que això és un avenç social però que també és una responsabilitat per als professionals (competència 2).
- Conèixer els circuits d'assistència sanitària: mitjans per sol·licitar l'assistència, vies d'ingrés, informació que reben els pacients, unitats implicades, tipus d'atenció (competència 3).
- Observar els principis de l'anamnesi i de la rutina de l'exploració física (competència 4).
- Conèixer els principals documents de rutina assistencial que s'empren en l'àmbit sanitari (competència 4).
- Observar la relació que s'estableix entre professionals sanitaris, pacients i famílies per entendre la vivència del procés d'emmalaltir i les seves conseqüències (competències 1 i 4).
- Observar els procediments habituals emprats per determinar les constants vitals (temperatura, freqüència cardíaca, pressió arterial, freqüència respiratòria, intensitat del dolor) (competència 4).
- Observar les tècniques bàsiques de cura del pacient (mobilització, aplicació i canvi d'apòsits, injeccions subcutànies, intramusculars i intravenoses, col·locació de sondes, aplicació de col·liris i cremes) (competència 4).
- Interactuar amb els diferents professionals sanitaris (metges, infermeria, treballadors socials, fisioterapeutes, psicòlegs, auxiliars d'infermeria), així com d'altres professionals que treballen en els centres (administratius, secretàries, professionals de la gestió, atenció a l'usuari, mediadors culturals) (competència 5).
- Conèixer el funcionament dels centres i de les unitats assistencials (competència 5).

## 7. Programació d'activitats

Els estudiants s'incorporaran a les seves destinacions de pràctiques durant dues setmanes al principi del tercer trimestre. L'horari de pràctiques serà de tarda (de 15.00 a 18.00 hores). Hauran de lliurar el diari de pràctiques en la setmana següent a la finalització d'aquestes i el portafoli dins les dues setmanes següents a l'acabament de les pràctiques.